Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf **26.10.2023**

RP 75/2023 rd RP med förslag till lagar om indexjustering åren 2024-2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex och lagar som har samband med den samt till lag om ändring av 7 § i barnbidragslagen

Finlands Svenska Skolungdomsförbund rf tackar för möjligheten att avge sitt utlåtande i förslag till regeringens proposition med förslag till lagar om indexjustering åren 2024-2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex och lagar som har samband med den samt till lag om ändring av 7 § i barnbidragslagen

FSS motsätter sig regeringens planer att indexjustera av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex. I vårt utlåtande fokuserar FSS på indexjusteringen av studiestödet, eftersom den målgrupp vi representerar, kommer att påverkas av regeringens förslag att indexfrysa studiestödet.

FSS glädjer sig dock över att regeringens proposition denna gång fått en lämplig mängd tid och mer omfattande utredningar, något som en lagförslag som denna kräver, och är utan tvekan mer omfattande än förra regeringens propositionens med korta remisstiden och otillräckliga konsekvensbedömningarna.

Studiestödet är en viktig och avgörande samhällelig förmån som möjliggör tillgänglig och jämlik utbildning för alla medborgare, oberoende ekonomiska eller social bakgrund. Av denna orsak är FSS oerhört oroad över regeringens förslag att indexfrysa studiestödet och vill understyrka de skadliga konsekvenser indexfrysningen kommer att medföra studerande, unga och samhället.

1. Ökad klyfta i utbildningsmöjligheter

Att frysa indexjusteringen av studiestödet skulle enligt förslaget skära ner maximalt 10,2% av stödet—en stor andel av inkomsterna för de flesta studerande oberoende av deras ålder eller studienivå. Detta kombinerat med nedskärningarna i bostadsbidraget (där

studerande står för 43% av hushållen) innebär att regeringens åtgärder skär avsevärt ner studerandes försörjningsmöjligheter. Studeranden lever ofta med begränsade ekonomiska resurser och är sällan i en position att kompensera för nedskärningen av studiestödet på andra sätt. Detta innebär att de redan sårbara grupperna i samhället skulle drabbas hårdast av denna åtgärd. Det resulterar även i en ökad klyfta i möjligheterna att studera mellan studeranden från olika socioekonomiska bakgrunder.

Som regeringens utredningar visar, så kommer de största förlorarna av dessa indexfrysningar att finnas i de tre första inkomstdecilerna—ett tydligt tecken på vem som kommer att påverkas av regeringens beslut. Dessutom är FSS oroad av det ökade antalet låginkomsttagare som kommer att skapas av dessa beslut, många av dem barn. Detta demonstrerar ytterligare de negativa konsekvenserna regeringens proposition kommer att inte bara på studerande, utan mer allmänt på de svagaste grupperna i samhället—som redan har det tufft på grund av försörjningsproblem och det allmänna ekonomiska läget.

2. Längre studietider

I samverkan med nedskärningarna i bostadsbidraget kommer studerandes inkomster sjunka anmärkningsvärt. Då inkomsterna sjunker och deltidsarbete blir alltmer olönsamt, betyder det i praktiken att heltidsstudier försvåras. Konsekvensen av detta blir allt längre studietider och risken för att studerande hoppar av utbildningen ökar, konsekvenser som har en negativ effekt på statsfinanserna och ekonomin på längre sikt.

3. Motverkar utbildningsmålen

Minskningen av det reella värdet av studiestödet skulle medföra att många studeranden tvingas ta på sig större skuldbörda för att finansiera sina studier, eller helt enkelt avstå från att studera på grund av ekonomiska svårigheter. Detta skulle ha negativa konsekvenser för regeringens mål att höja utbildningsnivån av unga från 40% till 50% av befolkningen och målet att främja övergången från yrkesutbildning till högskoleutbildning—bägge målen kommer att vara svåra att uppfylla med den nuvarande politiken som kraftigt försämrar de ekonomiska förutsättningarna för att utbilda sig.

I stället för att frysa indexeringen av studiestödet bör regeringen arbeta för att säkerställa att studiestödet förblir i takt med inflationen och kostnadsutvecklingen. Detta skulle garantera att utbildningsmöjligheterna förblir tillgängliga och rättvisa för alla och att vi kan fortsätta att investera i våra ungdomars framtid och i samhällets utveckling som helhet. Att frysa indexeringen av studiestödet är ett steg i fel riktning och vi uppmanar

beslutsfattare att ompröva denna skadliga åtgärd. Med denna motivering motsätter FSS regeringens proposition.